M/P ENT – 30

Total No. of Pages : 16

Seat No.	

M.Phil./Ph.D. Entrance Examination, September - 2022

PSYCHOLOGY

Sub. Code : 58848

Day and Date : Saturday, 24 - 09 - 2022 **Total Marks : 100**

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Instructions :

1) **All questions are compulsory.**
2) **Each question carries 2 marks.**
3) **Answers should be marked in the given OMR answer sheet by darkening the appropriate option.**
4) **Use black ball point pen only for marking the circle. Do not make any stray mark on the OMR Answer Sheet.**
5) **Follow the instructions given on OMR Sheet.**
6) **Rough work shall be done on the sheet provided at the end of question paper.**
7) **Only non programmable calculators are allowed.**

1) _____ identified 49 simple rules ("heuristics") for generating hypothesis to be tested scientifically.

A) Kerlinger B) Kothari

C) D'Amato D) McGuire

गृहितकाच्या शास्त्रीय तपासणीकरिता .... यांनी 49 साध्या नियमांची निर्मिती केली.

अ) कर्लिंगर ब) कोठारी

क) डी. अमाटो ड) मॅकगुरे

P.T.O.

2) Participants exposed to unsolvable problems become more pessimistic and less willing to do new tasks (i. e. become helpless) than participants who are asked to do solvable problems.

Which of the following goal of psychological research seen in the above example?

A) discrimination B) prediction

C) explanation D) application

सोडवण्यासारख्या समस्यांचे समाधान करावयास सांगितलेल्या सहभागी प्रयुक्तांच्या तुलनेत न सोडवता येणाऱ्या समस्या करणाऱ्या सहभागी प्रयुक्त हे अधिक निराशावादी आणि नवीन कृती करण्यास अधिक निरूत्साही असतात अथवा स्वत:ला असहाय्य समजतात.

वरील उदाहरणामध्ये मानसशास्त्रीय संशोधनातील कोणते ध्येय प्रतिबिंबित होते?

अ) भेदणीकरण **ब) भविष्यकथन**

क) स्पष्टीकरण **ड) उपयोजन**

3) _______ variables are concepts used in theories to explain why independent and dependent variable are related. ________

A) Intervening B) Active

C) Attribute D) Continuous

परिवर्तक ही सिद्धांतामध्ये वापरली अशी संकल्पना आहे जी स्वतंत्र आणि परतंत्र परिवर्त्य हे एकमेकांशी का सहसंबंधीत आहे हे स्पष्ट करते.

अ) मध्यस्त **ब) सक्रिय**

क) गुणविशेष **ड) सतत (सलग)**

4) A physical education instructor was interested in specifying the changes in motor coordination that occur as girl students gain experience with large playground equipment (e.g., slides swings climbing walls). For a span of 8 weeks pre-school children wear assigned to 4, 6,8 hours per week for time allowed on the equipment. See then tested their motor coordination by asking them to skip jump and stand on one foot.

In the above example girl students are example of _________ variable.

A) active B) attribute

C) continuous D) discrete

खेळाच्या मोठ्या साधनांद्वारे मुली कश्यापद्धतीने अनुभवांची प्राप्ती करत असताना त्यांच्या कारक क्रियांमध्ये समन्वय साधताना कशा पद्धतीने बदल संभवतात हे पाहण्यास एक शारिरिक शिक्षण संचालक उत्सुक आहे. आठ आठवड्यांकरिता शालेय पूर्व अवस्थेमधील मुलांकरिता आठवड्यातून चार, सहा, आठ तास अशी वेळ यांना साधनांद्वारे सराव करायचा होता. यानंतर उडी आणि एका पायावर उभे राहणे याद्वारे त्यांचा कारक समन्वय तपासला जाईल.

वरील उदाहरणातील विद्यार्थीनी (मुली) या .... परिवर्ताचे उदाहरण आहे.

अ) सक्रिय ब) गुणविशेष

क) सातत्य/सलग ड) खंडित

5) Prior to conducting any study, the proposed research must be reviewed to determine if it meets _________ standards.

A) conceptual B) methodological

C) institutional D) ethical

कोणताही अभ्यास हाती घेण्यापूर्वी प्रस्तावित संशोधन हे .... प्रमाण संबंधी पूर्तता करते का याचे पूनरावलोकन करणे गरजेचे आसते.

अ) संकल्पनात्मक ब) पद्धतशीर

क) संस्थात्मक ड) नैतिक

6) _______ review psychological research to protect the rights and welfare of human participants.

A) IACUC B) IRB

C) IRA D) IACUA

.... हे मानसशास्त्रीय संशोधनातील सहभागी मानवी प्रयुक्तांचे अधिकार आणि कल्याणाच्या संरक्षणाचा आढावा घेतात.

अ) आयएसीयुसी ब) आयआरबी

क) आयआरए ड) आयएसीयुए

7) A bright female graduate student in psychology has been offered a job with both 'India Today' and 'Time Magazine'. The salary offers of the two companies are basically the same, and it appears that both the working conditions and the job responsibilities are similar. To help her decide which job to accept, she resolves to determine whether one magazine has a better attitude toward women than the other. She appeals to you to help her with a hypothesis testing about these two magazines. What should she do to test her hypothesis?

A) financial analysis B) company analysis
C) fundamental analysis D) content analysis

मानसशास्त्राच्या एका हुशार विद्यार्थीनीस इंडियाटुडे आणि टाईम्स मॅगेझीन या दोहोंकडून नोकरीचा प्रस्ताव आला आहे. या दोहोंनी तिला देवू केलेला पगार जवळपास सारखाच आहे आणि या दोन्ही ठिकाणाच्या कामाच्या स्थिती आणि जबाबदाऱ्या देखील जवळपास सारख्याच आहेत. कोणाची नोकरी स्विकारायची याचा निर्णय घेण्यासाठी कोणत्या मासिकाचा स्त्रीयांकडे बघण्याचा दृष्टिकोण अधिक चांगला आहे हे निर्धारित करण्याचे ती ठरवते. या विषयीच्या गृहितकाच्या तपासणीमध्ये तुम्ही तीला मदत करावी असे ती आवाहन करीत आहे. तिने तिचे गृहीतक पडताळून पाहण्यासाठी काय करावे?

अ) आर्थिक विश्लेषण ब) कंपनी विश्लेषण
क) मुलभूत विश्लेषण ड) आशय विश्लेषण

8) The population is divided into the subpopulation is called______

A) quota B) part
C) strata D) section

जेव्हा लोकसंख्या उप–समूहामध्ये विभागली जाते तेव्हा त्यास .... म्हणतात.

अ) कोटा ब) भाग
क) स्ट्रेटा ड) विभाग

9) ________ variables describe the characteristics of people who are surveyed.

A) Active B) Moderating
C) Intervening D) Demographic

ज्या व्यक्तिंचे सर्वेक्षण करायचे आहे त्यांच्या गुणविषेशणाचे स्पष्टीकरण .... परिवर्तके देतात.

अ) सक्रिय ब) नियामक
क) मध्यस्त ड) लोकसंकल्पणीय

10) Practice effects may threaten the internal validity of_____ when the different conditions of the independent variable are presented in the same order to all participants.

A) factorial design B) correlational research

C) survey research D) repeated measure experiment

जेव्हा परतंत्र परिवर्तकाच्या विभिन्न स्तिथी सहभागी प्रयुक्तांना सारख्याच क्रमाने सादर केल्या जातात तेव्हा सरावाच्या प्रभावामुळे …………… च्या आंतरिक यर्थाथतेस धोका निर्माण होण्याची शक्यता असते.

अ) घटकीय आराखडा ब) सहसंबंधात्मक संशोधन

क) सर्वेक्षण संशोधन ड) पुनरावृत्त मापनी प्रयोगाची

11) The _______ group pre-test post-test design is called pre-experimental design.

A) one B) two

C) multi D) factorial

…………….. समूह पूर्वचाचणी उत्तर चाचणी आराखड्यास पूर्व प्रयोगिक आराखडा असे म्हणतात.

अ) एक ब) दोन

क) बहु ड) घटकीय

12) A _______ display is particularly useful for visualizing the general features of a data set and for detecting outliers.

A) Sky and land B) stem and leaf

C) data window D) variable window

माहिती संचाची वैशिष्ट्ये आणि बाह्य गुणांकांच्या पडताळणी करितांचे दृश्यरूप पाहण्याकरीता …………… प्रदर्शन उपयुक्त ठरते.

अ) आकाश आणि जमीन ब) खोड आणि पान

क) माहिती खिडकी ड) परिवर्तक खिडकी

13) The _____ of the mean is the standard deviation of theoretical sampling distribution of means and is a measure of how well we have estimated the population mean.

A) range B) average deviation

C) marginal error D) standard error

सैद्धांतिक नमुन्याच्या वितरणाच्या माध्यमानाचे प्रमाण विचलन आणि आपण समूहाचे मध्यमानाचा किती अचूकपणे अंदाज लावला आहे याचे मापन म्हणजे ……………….. होय.

अ) विस्तार ब) सरासरी विचलन

क) सीमान्त प्रमाद ड) प्रमाण प्रमाद

14) In two-way ANOVA the total sum of square is __________ than between sum of.square.

A) lower

B) larger

C) equal

D) sometimes larger or sometimes lower

द्वि–मार्गीय प्रचरण विश्लेषणामध्ये वर्गांची एकूण बेरीज ही वर्गांच्या दरम्यानच्या बेरजेपेक्षा .... असते.

अ) कमी   ब) अधिक

क) सारखी   ड) कधी कधी अधिक किंवा कधी कधी कमी

15) If Nana has -2 standard score and Anna has -3 standard score then who is closer to the mean in normal distribution?

A) Nana

B) Anna

C) Both

D) Sometimes Nana sometimes Anna

जर नाना चा प्रमाण गुणांक दोन आहे आणि आण्णाचा प्रमाण गुणांक तीन आहे तर सामान्य वितरणाच्या मध्यमानाच्या कोण जवळ असेल?

अ) नाना   ब) आण्णा

क) दोघेही   ड) काहीवेळ नाना काही वेळ आण्णा

16) _________ rank test is non-parametric test

A) Student t   B) Wilcoxan

C) Pearson   D) Fisher

.... दर्जा (श्रेणी, स्थान) चाचणी ही अ–अपरिमिती चाचणी आहे.

अ) स्टुडंट टी   ब) विलकॉक्सन

क) पियरसन   ड) फिशर

17) In biserial correlation U means ____________.

A) Mann   B) Whitney

C) x axis   D) ordinates

द्विअनुक्रमिक सहसंबंधामध्ये U याचा अर्थ .... हा होय.

अ) मॅन   ब) व्हिटने

क) एक्स अक्ष   ड) समन्वय

18) The influence of three different variables with two levels each on DV is analysed through ________ ANOVA.

A) one-way B) two-way

C) three-way D) four-way

प्रत्येकी दोन पातळ्या असणाऱ्या तीन विभिन्न परिवर्तकांचा अश्रित परिवर्त्यावरील प्रभावाचे विश्लेषण हे …………… प्रचरण विश्लेषणाद्वारे केले जाते.

अ) एक – मार्गीय ब) द्वि – मार्गीय

क) तीन – मार्गीय ड) चार – मार्गीय

19) What will be probability for red heart queen in playing cards?

A) 1.015 B) .137

C) .019 D) 1.137

पत्त्याच्या खेळाच्या पानांमधील लाल हृदयाच्या राणी येण्याची संभाव्यता किती असते?

अ) 1.015 ब) .137

क) .019 ड) 1.137

20) If a researcher wants to administer personality inventory on HIV patients he has to follow ________ sampling methods.

A) random B) stratified

C) quota D) purposive

जर एखाद्या संशोधकास एचआयव्ही रूग्णावर व्यक्तिमत्व शोधिकेचे प्रशासन करायचे असेल तर त्याने ………….. नमुना पद्धतीचा वार करावा.

अ) यादृच्छिक ब) स्तरीय

क) कोटा ड) हेतुपूर्वक

21) ________ scales are used to access people's preferences or attitude.

A) Personality B) Rating

C) Self-report D) Self-concept

व्यक्तीचे प्राधान्यक्रम किंवा अभिवृत्ती समजून घेण्याकरिता …………… श्रेणीचा वापर केला जातो.

अ) व्यक्तिमत्व ब) श्रेणी

क) स्वः निवेदन ड) स्व संकल्पना

22) ______group design is a good alternative when neither the random group design nor the repeated measures design can be used effective.

A) Matched B) Factorial

C) Block D) Mixed

जेव्हा ना यादृच्छिक समूह आराखडा ना पुनरावृत्त मापणी आराखडा प्रभावी ठरू शकत नाही तेव्हा .... समूह आराखडा हा उत्तम पर्याय ठरू शकतो.

अ) अनुरूप ब) घटकीय

क) ब्लॉक (गट) ड) मिश्र

23) ______ statistics are important in data analysis because researchers need a way to decide whether the obtained differences in an experiment are due to chance.

A) Correlational B) Fundamental

C) Inferential D) Complex

माहिती विश्लेषणा दरम्यान प्रयोगामधील प्राप्त भेद हा केवळ योगायोगाने प्राप्त झाला आहे का, हे जेव्हा संशोधकास ठरवायचे असते तेव्हा .... सांख्यिकी महत्त्वाची ठरते.

अ) सहसंबंधात्मक ब) मूलभूत

क) अनुमानात्मक ड) संकीर्ण

24) ABBA counter balancing design can be used to balance ______effects.

A) Internal B) external

C) individual D) practice

.... प्रभावाचा समतोल साधण्याकरिता एबीबीए (ABBA) प्रतिसंतुलित आराखड्याचा/(अभिकल्प) वापर केला जातो.

अ) अंतर्गत ब) बाह्य

क) व्यक्तिगत ड) सरावामधील

25) An _________ effect between independent variables occurs when the effect on one independent variable differs depending on the levels of the second independence variable.

A) Silent B) observer

C) interaction D) treatment

जेव्हा एका स्वतंत्र परिवर्तकाचा प्रभाव दुसऱ्या स्वतंत्र परिवर्त्याच्या पातळीनुसार बदलतो तेव्हा स्वतंत्र परिवर्त्यादरम्यान .... प्रभाव घडतो.

अ) शांत ब) निरीक्षक

क) आंतरक्रियात्मक ड) उपचार

26) Threats to internal validity can be controlled by _________ experiments.

A) true B) quasi

C) field D) all above

.... प्रयोगद्वारे अंतर्गत यथार्थथेचे धोके नियंत्रित करता येतात.

अ) खऱ्या ब) क्वासी

क) क्षेत्र ड) वरील सर्व

27) In normal distribution, If Z value is -2 then P will be _________

A) 1 B) 2

C) 3 D) 4

सामान्य वितरणामध्ये जर झेड (Z) चे मूल्य हे वजा दोन (–2) असेल तर पी (P) चे मूल्य हे .... असेल.

अ) एक ब) दोन

क) तीन ड) चार

28) The ________ is an example of attribute variable ________.

A) instructions B) amount of reinforcement

C) teaching D) caste

हे गुणविशेष परिवर्तकाचे उदाहरण आहे.

अ) सूचना ब) प्रबलनाचे प्रमाण

क) अध्यापन ड) जात

29) In which investigation IV is not manipulated by an experimenter?

A) Laboratory experiments

B) Field experiments

C) Ex post facto studies

D) Field and Laboratory studies

कोणत्या अन्वेषणामध्ये प्रयोगकर्ता स्वतंत्र परिवर्त्यामध्ये बदल करीत नाही?

अ) प्रयोगशालेय प्रयोग ब) क्षेत्र प्रयोग

क) घटनापश्चात अभ्यास ड) क्षेत्र आणि प्रयोगशालेय अभ्यास

30) A 9th class Deepika and 10th class Catharina scored respectively 65 and 70 on self- esteem scale. The mean value for both class is 60 but the SD are respectively 10 and 20 then Z value of Deepika is __________ Catharina.

A) greater than

B) less than

C) sometimes greater or sometimes less than

D) equal with

नवव्या इयत्तेमधील दीपिका आणि दहाव्या इयत्तेमधील कॅथरीना यांनी स्व:आदर श्रेणीवर अनुक्रमे 65 आणि 70 गुण प्राप्त केले. दोन्ही वर्गाचे मध्यमान हे 60 आहे तथापि प्रमाण विचलन गुणांक हा अनुक्रमे 10 आणि 20 इतका आहे असे असता दीपिकाचा झेड (Z) गुणांक हा कॅथरिनाच्या तुलनेत .... असेल.

अ) जास्त (अधिक) असेल

ब) कमी असेल

क) काही वेळा अधिक किंवा काही वेळा कमी असेल

ड) समान किंवा सारखा

31) ___________ is used for exercising necessary statistical control over the variable that have been left uncontrolled.

A) Correlation B) ANCOVA

C) ANOVA D) Chi-square

जे परिवर्तक नियंत्रित करायचे राहून गेले आहेत त्या परिवर्तकांवर नियंत्रण प्रस्थापित करण्याकरिता .... चा वापर केला जातो.

अ) सहसंबंध ब) सह प्रचरण विश्लेषण

क) प्रचरण विश्लेषण ड) काय स्क्वेअर

32) ___________ and colleagues have developed state hope scale.

A) Lopez B) Aspinwall

C) Snyderi D) Frankl

.... आणि सहकाऱ्यांनी स्थिती आशा मापणी विकसित केली.

अ) लोपेझ ब) एस्पिनवॉल

क) स्नायडर ड) फ्रँकल

33) An average I.Q. of one group is 100 and S.D. is 10. If Pradeep has a 110 I.Q., then his Z score will be

A) +1 B) –1

C) –.1 D) +.1

एका गटाचा सरासरी I.Q. 100 आणि S.D. 10. आहे. जर प्रदीपचा I.Q. 110 असेल तर त्याचा झेड गुणांक .... असेल

अ) +1 ब) –1

क) –.1 ड) +.1

34) ________ has suggested that self-efficacy can influence positive physical health.

A) Snyder B) Lewis

C) Maddux D) Bandura

स्व– सक्षमता सकारात्मक शारीरिक आरोग्यावर परिणाम करू शकते .... ने असे सुचवले आहे.

अ) स्नाइडर ब) लुईस

क) मॅडूक्स ड) बंडुरा

35) The main objective of graphic presentation is to __________ data.

A) Clarify B) Collect

C) Select D) Analyse

आलेखात्मक सादरीकरणाचा मुख्य उद्देश प्रदत्त .... आहे.

अ) स्पष्ट करण्याचा ब) गोळा करण्याचा

क) निवडण्याचा ड) विश्लेषण करण्याचा

36) ___________ research aims at finding a solution for an immediate problem facing a society.

A) Fundamental B) Applied

C) Descriptive D) Theoretic

.... संशोधनाचा उद्देश समाजाला भेडसावणाऱ्या तात्काळ समस्येवर उपाय शोधणे आहे.

अ) मूलभूत ब) उपयोजित

क) वर्णनात्मक ड) सैद्धांतिक

37) In factorial design A × B signifies ____________

A) Simple B) Complex

C) Interactional D) Main

घटकीय आराखड्यामध्ये अ × ब म्हणजे .... परिणाम होय.

अ) साधा ब) संकिर्ण

क) आंतरक्रियात्मक ड) मुख्य

38) A woman feels more __________ to have a baby born at home.

A) curious B) confidant

C) silent D) neutral

घरीच बाळाला जन्म देता येण्यामुळे स्त्रियांना अधिक .... वाटते.

अ) उत्सुकता ब) आत्मविश्वासपूर्ण

क) शांत ड) तटस्थ

39) Regression analysis is used when r values are ___________.

A) significant B) not significant

C) positive D) negative

जेव्हा आर मूल्ये .... असतात, तेंव्हा प्रतिगमन विश्लेषण वापरले जाते.

अ) लक्षणीय ब) अलक्षणीय

क) सकारात्मक ड) नकारात्मक

40) In calculating t for a single sample, the df will be __________

A) N+2 B) N+1

C) N–1 D) N–2

एकल नमुना टी चाचणी गणन करताना मुक्ती प्रमाणसंख्या .... असेल.

अ) एन + 2 ब) एन + 1

क) एन – 1 ड) एन – 2

41) Locus of Control term has developed by ____________.

A) Deci B) Jung

C) Binet D) Rotter

नियंत्रण केंद्र ही संज्ञा .... ने विकसित केली आहे.

अ) डेसी ब) युंग

क) बिने ड) रॉटर

42) ___________ has developed theory of self-determination.

A) Binet B) Jung

C) Cattell D) Deci

स्व–निर्धारणाचा सिद्धांत .... यांनी विकसित केला.

अ) बिने ब) युंग

क) कॅटेल ड) डेसी

43) Procedural memory is subtype of ____________ memory.

A) Declarative B) Semantic

C) Sensory D) Non declarative

प्रक्रियात्मक स्मृती .... स्मृतीचा उपप्रकार आहे.

अ) निदेशात्मक ब) अर्थपर

क) वेदनिक ड) अनिदेशात्मक

44) Erikson has identified _____________ psychological stages.

A) 5 B) 7

C) 6 D) 8

एरिकसनने .... मानसशास्त्रीय टप्पे ओळखले.

अ) 5 ब) 7

क) 6 ड) 8

45) __________ used the present state examination to assess psychiatric cases in women four weeks post-miscarriage.

A) Guttmann and read B) Rove and Kahn

C) Friedman and Gath D) Cattell and Jung

गर्भपाताच्या चार आठवड्यांनंतर महिलांचे मानसिक परीक्षण करण्यासाठी .... ने सध्य स्थितीच्या परीक्षेचा वापर केला.

अ) गट्टमन आणि रीड ब) रोव्ह आणि कान

क) फ्रीडमन आणि गाथ ड) कॅटेल आणि युंग

46) Vascular disorder is a brain disorder caused by a ___________.

A) Cancer B) Heart attack

C) Stroke D) AIDS

रक्तवहिन्यासंबंधी विकार हा मेंदूचा विकार आहे जो .... द्वारे होतो.

अ) कर्करोग ब) हृदयविकाराचा झटका

क) स्ट्रोक ड) एड्स

47) _________ has suggested the semantic feature-comparison model.

A) Snyder and Lopez B) Bandura and Thorndike

C) Smith, Shoben and Rips D) Lewis and Tanner

.... ने अर्थपर वैशिष्ट्य–तुलना प्रतिरूप सुचवले आहे.

अ) स्नायडर आणि लोपेझ ब) बांडूरा आणि थॉर्नडाईक

क) स्मिथ, शोबेन आणि रिप्स ड) लुईस आणि टॅनर

48) According to Freud id works as per __________ principle.

A) Humanistic B) Reality

C) Pleasurable D) Moral

फ्राईडच्या मते इदम .... तत्त्वानुसार कार्य करतो.

अ) मानवतावादी ब) वास्तव

क) सुः खद ड) नैतिक

49) Social cognitive theory was developed by __________.

A) Skinner B) Cattell

C) Bandura D) Jung

सामाजिक बोधनिक सिद्धांत .... यांनी विकसित केला.

अ) स्किनर ब) कॅटेल

क) बांडूरा ड) युंग

50) Rogersdeveloped term ___________ person.

A) id B) ego

C) fully functioning D) success

रॉजर्सने .... व्यक्ती ही संकल्पना विकसित केली.

अ) इड ब) अहंम

क) पूर्णपणे कार्यरत ड) यशस्वी

❄ ❄ ❄

Rough Work / रफ़ कार्य

Rough Work / रफ़ कार्य